

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen en opmerkingen ter beantwoording voorgelegd aan de Minister president, Minister van Algemene Zaken, over zijn brief d.d. 14 november 2016 inzake de op afstand plaatsing van een deel van de zakelijke belangen van de heer Van der Steur (Kamerstuk 34 174, nr. 3).

De voorzitter van de commissie,
Ypma

De adjunct-griffier van de commissie,
Verstraten

I Fractiegewijs

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van uw brief van 14 november 2016 (Kamerstuk 34 174, nr. 3). De informatie hierin vervat gaat over een vennootschap onder firma (hierna: vof) van de huidige Minister van Veiligheid en Justitie. Ten tijde van zijn benoeming is de indruk ontstaan dat deze vof reeds op afstand was geplaatst, hetgeen nu uit de brief blijkt, niet het geval is geweest. Hoewel de brief ingaat op de belangrijkste aspecten rondom voornoemd feit, roept deze brief nog enkele vragen op bij deze leden.

In de brief wordt vastgesteld dat de voorgenomen wijziging van een vof naar een besloten vennootschap (hierna: bv) slechts kan plaatsvinden met instemming van alle vennoten en dat afgelopen anderhalf jaar is geprobeerd tot overeenstemming te komen over de voornoemde wijziging waarbij verschillende varianten zijn verkend. Wat hield deze verkenning in? Kan voorts worden aangegeven wat de voornaamste reden(en) is/zijn dat het gewenste resultaat is uitgebleven? Wat was bovendien de aanleiding voor het verzenden van de voorliggende brief? De voorgenoemde leden stellen vast dat belangen in een antiquariaat inhoudelijk weinig van doen lijken te hebben met de uitoefening van het ambt van Minister van Veiligheid en Justitie. Een belangenconflict ligt volgens hen dan ook niet snel voor de hand. Ten aanzien daarvan staat in de brief vermeld dat wanneer zich een kwestie mocht voordoen waarbij wel een belangenconflict denkbaar is, de Minister van Veiligheid en Justitie zich onmiddellijk zal onthouden van besluitvorming terzake en deze zal overlaten aan een andere bewindspersoon. De aan het woord zijnde leden vragen wie deze inschatting maakt of een dergelijk belangenconflict aan de orde is. Wie, naast de Minister van Veiligheid en Justitie, kunnen bij een dergelijke inschatting worden betrokken?

De leden van de PvdA-fractie verwachten niet dat de belangen die de heer Van der Steur heeft in het antiquariaat en het stuk land problemen zullen opleveren bij de uitoefening van zijn ministerschap. Verder hebben deze leden geen aanwijzingen dat sprake is van verstrengeling van belangen. Deze leden hebben daarom geen behoefte aan het stellen vragen of het maken van opmerkingen.

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat in uw brief houdende het afschrift van de Koninklijk Besluiten houdende de benoeming van mr. G.A. van der Steur tot Minister van Veiligheid en Justitie en mr. dr. K.H.D.M. Dijkhoff tot Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Kamerstuk 34 174, nr. 2, hierna: benoemingsbrief) onterecht de suggestie is gewekt dat de Minister van Veiligheid en Justitie het beheer en zeggenschap over een vof reeds op afstand had geplaatst door onderbrenging in een bv die andere belangen van hem beheert en reeds op afstand was geplaatst. Dit proces was immers ten tijde van betreffende benoemingsbrief, en tot op heden nog steeds niet, voltooid. Waarom is ervoor gekozen deze suggestie te wekken? Waarom is niet aangegeven dat dit proces in gang was gezet en is daarmee bewust gekozen de Kamer een verkeerde voorstelling van zaken te geven? Blijkbaar komt dit vaker voor bij de benoeming van bewindspersonen. In hoeverre wordt hiermee gesuggereerd dat hier sprake is van een normale gang van zaken? Hoeveel vaker komt dit voor? Bij welke bewindspersonen is eenzelfde soort probleem op dit moment gaande of heeft dit probleem in het verleden gespeeld? Is de Kamer daar ook over geïnformeerd? Deelt u de mening dat het wellicht beter is als hier van begin af aan duidelijker over wordt gecommuniceerd richting de Kamer, zodat zij ook beter de eventuele consequenties kan overzien? Zo ja, zal u ervoor zorgen dat dit in de toekomst anders wordt aangepakt? Zo nee, waarom niet?

De voorgenoemde leden lezen dat een belangenconflict moeilijk voor te stellen is. Zijn er voorbeelden te bedenken waarbij een belangenconflict zou kunnen spelen? Wordt de Kamer vervolgens hierover en over de eventuele consequenties geïnformeerd?

Deze leden zijn tot slot benieuwd welke acties de Minister van Veiligheid en Justitie heeft ondernomen om zijn medevennoten te overtuigen van de noodzaak de vof onder te brengen in een bv. Kunt u hier op ingaan? Is er in uw ogen voldoende ondernomen om de voorkeursoptie te realiseren?

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van uw de brief over de op afstand plaatsing van de zakelijke belangen van de Minister van Veiligheid en Justitie. Zij hebben daarover de volgende vragen.

Waarom heeft het zolang geduurd voordat u opheldering over deze kwestie kon geven, gelet op uw benoemingsbrief van 20 maart 2015 hierover?

De voorgenoemde leden vragen of kan worden aangegeven welke vennoot (of vennoten) binnen de vof niet heeft ingestemd met de nagestreefde wijziging om de belangen op afstand te plaatsen. Zij vragen ook wat de reden is dat de instemming ontbrak en de zakelijke verhoudingen niet gewijzigd konden worden.

Het is deze leden duidelijk geworden dat u in het verleden werkzaamheden heeft uitgeoefend bij het betreffende antiquariaat. Wat waren dat voor werkzaamheden, in welke periode was dit en in welk dienstverband vonden deze werkzaamheden plaats? In hoeverre is deze periode van invloed geweest op de onderhavige beslissing van u om te berusten bij het niet volledig afsplitsen van de zakelijke belangen?

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van uw brief over de zakelijke belangen van de Minister van veiligheid en justitie. Het verbaast hen dat de Kamer anderhalf jaar na de benoeming van de Minister wordt bericht dat het niet gelukt is de zakelijke belangen voldoende op afstand te plaatsen. Te meer aangezien u in de benoemingsbrief letterlijk aan de Kamer schreef «Het beheer en de zeggenschap over een vennootschap onder firma zijn door hem in overleg met de landsadvocaat op afstand geplaatst door onderbrenging in een besloten vennootschap die andere belangen van hem beheert en reeds op afstand was geplaatst, alles overeenkomstig de hiervoor geldende regeling». Nu blijkt bij schrijven van uw brief van 14 november 2016 dat ten tijde van het verzenden van de benoemingsbrief van 20 maart 2015 helemaal geen sprake was van voltooiing van de op afstand plaatsing. De voorgenoemde leden constateren dus dat er geen sprake was van feitelijke op afstand plaatsing, maar slechts van inspanningen om dat te realiseren. Kunt u toelichten hoe u heeft gemeend te kunnen constateren dat de zakelijke belangen van de nieuwe Minister van Veiligheid en Justitie op afstand waren geplaatst? Wist u op het moment van schrijven van de benoemingsbrief van 20 maart 2015 dat de op afstand plaatsing nog niet was voltooid? Wie heeft u te kennen gegeven dat sprake was van het gegeven dat de op afstand plaatsing nog niet was voltooid? Was dat de landsadvocaat of de Minister van Veiligheid en Justitie zelf? Of heeft u zelf die conclusie getrokken?

Wanneer en door wie bent u op de hoogte gebracht van het feit dat het de Minister van Veiligheid en Justitie niet is gelukt om zijn zakelijk belang in een vof op afstand te plaatsen?

U stelt dat het vaker voorkomt bij benoeming van bewindspersonen dat de op afstand plaatsing wel in gang is gezet maar nog niet voltooid ten tijde van het schrijven aan de Kamer.

Kunt u toelichten in hoeveel gevallen in het verleden een brief aan de Kamer is gestuurd met de mededeling dat de op afstand plaatsing voltooid was, waar dat naderhand niet het geval bleek te zijn? Kunt u toelichten hoe vaak dit voorkwam, bij welke bewindspersonen dit het

geval is geweest en hoeveel tijd het in die gevallen heeft gekost om de op afstand plaatsing na de benoeming te realiseren?
Kunt u toelichten waarom het de Minister van Veiligheid en Justitie niet is gelukt in de afgelopen anderhalf jaar de zakelijke belangen van zijn antiquariaat op enigerlei wijze op afstand te plaatsen? Is er nog een andere relatie tussen de Minister van Veiligheid en Justitie en betrokkenen bij dit zakelijk belang anders dan de relatie binnen deze vof?
Wat bedoelt u met uw woorden dat u het «in deze zeer specifieke omstandigheden acceptabel vindt dat de juridische op afstand plaatsing van dit deel van de zakelijke belangen van de heer van der Steur niet zal worden gerealiseerd»? Op grond waarvan meent u dat het in dit geval niet alleen nodig is maar ook verantwoord is dat de zakelijke belangen niet op afstand zijn geplaatst? Waarom heeft die conclusie anderhalf jaar moeten duren?
Bent u bereid deze vragen voor het kerstreces te beantwoorden zodat de Kamer zo spoedig mogelijk opheldering krijgt over de zakelijke belangen van de Minister van Veiligheid en Justitie?